

Ο Πλάτωνας αναφέρει στον «Πρωταγόρα» ότι «πρέπει να εξοικειώσουμε τις ψυχές των παιδιών μας με τους ρυθμούς και τις αρμονίες, ώστε να γίνουν ημερότερα και περισσότερο [εύρυθμα ως προς την ομιλία τους και τις πράξεις τους](#)

. Επειδή όλη η ζωή του ανθρώπου χαρακτηρίζεται από τον ρυθμό και την αρμονία».

Αν με ρωτούσαν οι γονείς «πότε πρέπει το παιδί μου, να ξεκινήσει ν' ακούει μουσική», θα τους απαντούσα: πριν ακόμα καλά-καλά γεννηθεί. Από τον 5ο κιόλας μήνα της κύησης, ο κοχλίας του μέσου αυτιού είναι διαμορφωμένος πλήρως και το έμβρυο μπορεί να διακρίνει και να εξοικειώνεται με τους διάφορους ήχους. Αρχίζει, σταδιακά, να αντιδρά σε εξωτερικούς ήχους και ερεθίσματα αυξάνοντας την κινητικότητά του και τον ρυθμό των παλμών της καρδιάς.

Πολλές μητέρες, κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, συνηθίζουν να τραγουδούν ή ακόμη και να παίζουν κάποιο μουσικό όργανο, για να ηρεμούν το έμβρυο. Όπως είναι φυσικό, η πιο κατάλληλη μουσική για την περίοδο της εγκυμοσύνης είναι η κλασική και η προ-κλασική μουσική. Μουσική των **Mozart**, **Vivaldi** και **Scarlatti** ενδείκνυται για το έμβρυο, καθώς η μουσική τους δεν έχει πολλές εναλλαγές στον ρυθμό και στην ένταση του ήχου.

Προτιμότερα είναι τα σύνολα βιολιού και η ορχηστρική μουσική με ψηλές συχνότητες.

Το έμβρυο ηρεμεί, μειώνεται η κινητικότητά του και δημιουργεί λιγότερες αναστατώσεις στη μητέρα. Πολλές έγκυες, μάλιστα, αναφέρουν ότι δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν μια συναυλία, επειδή οι έντονοι ήχοι και τα χειροκροτήματα των θεατών προκαλούν έντονες αντιδράσεις και υπερκινητικότητα στο έμβρυο.

Όταν γεννηθεί το μωρό, αν και λέγεται ότι είναι λειτουργικά κουφό, πολύ σύντομα δείχνει προτιμήσεις για ορισμένα ακουστικά ερεθίσματα. Από την πρώ τη ακόμη ημέρα της ζωής τους, τα βρέφη κινούν τα χείλη στο ρυθμό της ομιλίας των ενηλίκων, γεγονός που δείχνει ότι έχουν την ικανότητα να συγχρονίζονται με την ανθρώπινη ομιλία.

Οι μέτριας έντασης και συνεχείς ήχοι, όπως για παράδειγμα το νανούρισμα, ηρεμούν το παιδί, ενώ οι οξείες και ασυνεχείς ήχοι του προκαλούν ψυχική ένταση και φόβο. Το νεογέννητο ηρεμεί και ησυχάζει με το λίκνισμα, αν ο ρυθμός του είναι αντίστοιχος με εκείνον των κτύπων της καρδιάς της μητέρας. Γι' αυτό, όταν θέλουμε να ηρεμήσουμε ή να κοιμίσουμε ένα μωρό, είναι προτιμότερο να το πάρουμε αγκαλιά μας, από το να το βάλουμε στην κούνια του.

Όταν το παιδί μεγαλώσει και φτάσει στην ηλικία των τεσσάρων ετών, μπορεί με ευκολία να συμμετέχει σε τάξεις μουσικής προπαιδείας. Η μάθηση και η γνώση περνούν μέσα από τα μουσικά παιχνίδια και τη διασκέδαση. Η πρώτη τους επαφή γίνεται με κέφι, ζωντάνια και πολύ παιχνίδι. Γνωρίζουν σιγά-σιγά τον ρυθμό, τον ήχο, τη μελωδία, τα διάφορα μουσικά όργανα και βέβαια το τραγούδι.

Το πιο γνωστό σύστημα μουσικής προπαιδείας είναι το **ORFF**. Πρόκειται για μία διεθνώς αναγνωρισμένη μουσικο-παιδαγωγική μέθοδο που διδάσκεται σε επιλεγμένα Ωδεία και μουσικές σχολές στην Ελλάδα, και στόχο της έχει να αναπτύξει τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των παιδιών μέσα από τη μουσική, την κίνηση, τον ρυθμό και το θεατρικό παιχνίδι.

Από το πρώτο κιόλας μάθημα, τα παιδιά γνωρίζουν τον κόσμο των ήχων αυτοσχεδιάζοντας. Παίζουν με αυτοσχέδια όργανα, πειραματίζονται με τις δυνατότητες της φωνής τους και σε συνδυασμό με ρυθμικούς βηματισμούς, πηδήματα και σχηματισμούς στον χώρο, εξοικειώνονται με τις μουσικές έννοιες.

Πέρα από τη φαντασία και τη δημιουργικότητα, το μάθημα της μουσικής βοηθάει τους μικρούς μαθητές να αναπτύξουν πρωτοβουλία, μουσική ευαισθησία και να έρθουν σε επικοινωνία με τους συμμαθητές τους.

Εκτός από αυτή τη δραστηριότητα, στο μάθημα της μουσικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό, το παιδί μπορεί να ανακαλύψει τις ιδιαίτερες κλίσεις του, να εξοικειωθεί με τα μουσικά όργανα και σύμβολα και να συμμετέχει σε ποικίλες μουσικές εκδηλώσεις. Ξεκινώντας, λοιπόν, τη μουσική προπαιδεία στα 4 ή 5 χρόνια του, ένα παιδί μπορεί να γραφτεί σε τάξη οργάνου γύρω στα 7-8 του. Ως προς την επιλογή του οργάνου, αυτό αφήστε το στην κρίση του παιδιού σας. Όσο μικρό και μικροκαμωμένο κι αν είναι, μπορεί να μάθει να παίζει πιάνο, βιολί, κιθάρα, ακόμα και φλάουτο ή ακορντεόν. Τα θεωρητικά μαθήματα αρχίζουν λίγα χρόνια αργότερα, στην πέμπτη Δημοτικού, όταν, δηλαδή, έχει εμπεδώσει την έννοια των κλασμάτων.

Εκτός από την αισθητική αξία της, η μουσική έχει ιδιαίτερα παιδαγωγική σημασία για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η ευαισθησία της ακοής και ο συντονισμός της με την όραση, συντελούν πολύ στην απόκτηση της πρώτης ανάγνωσης.

Σχετικές έρευνες έχουν αποδείξει πως υπάρχει στενή συνάφεια ανάμεσα στην καλή ενασχόληση με τη μουσική και στις επιδόσεις του παιδιού στην ανάγνωση και τη γραφή. Γνωστό είναι, άλλωστε, πως κάποια προβλήματα που συσχετίζονται με μαθησιακές δυσκολίες, όπως δυσλεξία, διαταραχές συγκέντρωσης, παθολογία φώνησης, λόγου, γλωσσικής έκφρασης, θεραπεύονται με ειδικά ηχοθεραπευτικά προγράμματα.

Άρτια καταρτισμένο είναι το

[Κέντρο Ακουστικο-Ψυχο-Φωνολογίας](#)

, γνωστό και από το όνομα του ιδρυτή του Tomatis. Σύμφωνα με τις απόψεις του γάλλου γιατρού, η παιδική δυσλεξία –όπως και οι περισσότερες μαθησιακές δυσκολίες– οφείλεται είτε σε κληρονομικούς παράγοντες είτε σε

[διαταραχές κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης](#)

. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος χρησιμοποιείται Γρηγοριανή μουσική και μουσική του Mozart.

Ελίζα Γιοβανοπούλου, Καθηγήτρια Μουσικής